

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Клавдия Василева Сапунджиева, СУ "Св. Кл. Охридски"
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор"

в област на висше образование: 1. Педагогически науки

професионално направление: 1. 2. Педагогика

научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (социална педагогика)

Автор: Йоанна Василева Цветанова

Тема: "Подготовката на специализирания възпитател във Франция"

Научен ръководител: проф. дпн Йордан Колев, ЮЗУ

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Йоанна Цветанова е редовен докторант към катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика" в ЮЗУ "Н. Рилски". По процедурата няма нарушения, а представеният комплект от документи е съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ. Изборът на темата съответства на научните интереси, изследователските активности и преподавателския опит на Йоанна Цветанова.

2. Актуалност на тематиката

Дисертацията е посветена на значим проблем, който, чрез конкретното изследване, разкрива нови теоретични и практически хоризонти на идеята за социалната педагогика и социалната работа. Подготовката на социалните работници във Франция дава информация и извежда опит, който е полезен не само в общоевропейски контекст, но и за практиката на нашата страна в това отношение. В този смисъл трудът е сравнително теоретико-емпирично изследване, което дава представа както за развоя на социалната работа в Европа - история и съвременни тенденции, така и за постигнатото във Франция по отношение на подготовката на т. н. специализирания възпитател.

3. Познаване на проблема

Дисертацията е резултат на детайлно проучване на изследвания проблем и анализ на различните му теоретични и практически измерения. Проучени са необходимите и основни теоретични източници по темата - и съвременни, и в динамика, като етапи на научното развитие и практиката по съответните проблеми. Авторът показва изследователска култура и умения за анализ и в резултат е налице едно изследване, чрез което са очертани основните характеристики и етапи на подготовката на специализираните възпитатели във Франция, които са съпоставени с практиката и нагласите на студентите по социална педагогика у нас. Трябва да се открие достоверното и коректно позоваване на отделните автори, както и стремежът към създаване и открояване на адекватен български опит, който явно или контекстуално прозира в научния текст.

Трудът е структуриран прецизно, съобразно изследователската логика и включва 212 страници - основен текст, литература и приложения.

4. Методика на изследването

Методиката е адекватна и дава възможност за изследване на всички страни и аспекти на проблема. Основните подходи и методи обхващат всички страни и характеристики по темата и дават възможност за пълноценни изследователски данни и обобщения. Положителен е фактът на извеждане на показатели и критерии, които ориентират и структурират изследването, а също и на ясното очертаване на етапите със съответните задачи и съдържателни компоненти. Научно-изследователската концепция е ясно очертана, с добре изведени и формулирани обект, предмет, цел и задачи на изследването.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията е резултат от на сериозно изследователско отношение и усилия. Йоанна Цветанова се представя като отговорен изследовател, който проучва задълбочено дисертационните проблеми и ги развива в своя труд добросъвестно, методично, последователно и подробно.

Какво е постигнато? Преди всичко е извършено е теоретично проучване, което очертава историческата картина на развоя на идеята за социалната работа възникването на професията на социалния работник в Европа. Изведена е генеалогията на идеята за специализирания възпитател, за социалната работа и е налице сравнителен преглед и анализ на професията "социален работник" в различни страни в Европа. Така теоретичните факти, концепции и исторически характеристики стават добра основа за конкретното аналитико-синтетично изследване, което представя същността и статута на социалната работа във Франция, спецификата при подготовката на социалния работник, видовете и степените обучения, професионалната реализация и т.н. Може да се открие текстът, свързан със статуса на студентите, обучаващи се за специалисти в социалната сфера, тъй като е той е в резултат на емпирично изследване, което разкрива доста богата картина от данни за различните обучения, възрастта на обучаваните, заетостта им и т. н. Този ценен сам по себе си раздел обаче остава някак незавършен, без достатъчно задълбочен и критичен анализ и обобщения, които да изведат препоръки и насоки за усъвършенстване на подготовката и обучението по социална педагогика в България. Сърцевината на труда и най- конкретно насочената му изследователска част е в трета глава, която представя профила и подготовката на специализирания възпитател във Франция. Налице е детайлен анализ, който откроява структурираната по конкретен професионален стандарт подготовка и ясно регламентирания функции, дейности и компетенции на специализирания възпитател. Проведеното анкетно проучване с три випуска по социална педагогика в ЮЗУ, разкрива отношение, нагласи, мотиви и очаквания за професионална реализация и дава възможност за съпоставка и сравнения на общите етапи - вход, обучение, изход между тези процеси в България и Франция. В резултат е налице обобщаване на препоръки за подготовката на социални педагози/социални работници в България, чрез които опитът на Франция се филтрира през националния контекст.

Изводите са правомерни и конкретно насочени и въпреки че на места са доста декларативни могат да служат за основа на по-нататъшни разработки. Адекватна е и научната самооценка изразена чрез приносите на труда.

В обобщение биха могли да се открият следните **постижения**:

- Налице е теоретично, историко-сравнително изследване на социалната работа и професията социален работник, което разкрива генеалогията и развоя на разбирането за тези феномени;

- Изведени са пресечните точки на българската и европейската социални практики и са разкрити възможните основания за включване на опита на Франция за подготовката на специализиран възпитател в нашия национален контекст и филтрирането му в съответстващи на българската реалност характеристики на подготовката на социалните педагози у нас;

- Проведени са емпирични изследвания във Франция и България, основани на показатели и критерии, които са основа за по-нататъшни сравнителни изследвания в тази сфера.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Публикациите са достатъчни като брой и като представителност. Всички са по темата на дисертационния труд и са в издания на български език. Йоанна Цветанова представя 5 самостоятелни публикации, които са издания на ЮЗУ.

Публикациите и дисертационният труд са лично дело на докторантката.

7. Автореферат

Авторефератът съответства на дисертационния текст и представя труда по коректен и обобщен начин.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръките ми към труда са свързани с постигане на по-агресивен критичен анализ и още по-ясно открити обобщения. Възможна е и по-последователно центрирана изследователска линия и начин на изложение. Добре би било резултатите да се популяризират като се публикува статия/статии в списание на централния педагогически печат.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Въз основа на проявените качества и умения за самостоятелно научно изследване, на доказаните научни приноси и оригинални постижения, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури **да присъди образователната и научна степен 'доктор'** на Йоанна Василева Цветанова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (социална педагогика).

15.06. 2011 г.

проф. д-н Клавдия Сапунджиева